

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

29. dubna 2021 *

„Řízení o předběžné otázce – Životní prostředí – Směrnice 2003/87/ES – Systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů – Článek 3 písm. e) – Pojem ‚zařízení‘ – Článek 3 písm. f) – Pojem ‚provozovatel‘ – Body 2 a 3 přílohy I – Pravidlo agregace – Sčítání kapacit činností zařízení – Převod jednotky kombinované výroby elektřiny a tepla vlastníkem průmyslového zařízení – Smlouva mezi převádějícím a nabývajícím podnikem o dodávkách energie – Aktualizace povolení k vypouštění skleníkových plynů“

Ve věci C-617/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionální správní soud v Laziu, Itálie) ze dne 13. března 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 14. srpna 2019, v řízení

Granarolo SpA

proti

Ministero dell' Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare,

Ministero dello Sviluppo economico,

Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/ES e per il charto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto,

za přítomnosti:

E.ON Business Solutions Srl, dříve E.ON Connecting Energies Italia Srl,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan (zpravodaj), předseda senátu, M. Ilešič a C. Lycourgos, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: R. Schiano, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 17. září 2020,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Granarolo SpA A. Stalterim, avvocato,

* Jednací jazyk: italština.

- za E.ON Business Solutions Srl C. Vivanim a F. Triverim, avvocati,
 - za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s G. Palatiellem, avvocato dello Stato,
 - za českou vládu M. Smolkem a J. Vláčilem, jakož i L. Dvořákovou, jako zmocněnci,
 - za Evropskou komisi A. C. Becker a G. Gattinarou, jako zmocněnci,
- po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 10. prosince 2020,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 3 písm. e) a přílohy I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES (Úř. věst. 2003, L 275, s. 32; Zvl. vyd. 15/007, s. 631), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/29/ES ze dne 23. dubna 2009 (Úř. věst. 2009, L 140, s. 63) (dále jen „směrnice 2003/87“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Granarolo SpA, na jedné straně, a Ministero dell' Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare (ministerstvo životního prostředí, ochrany území a moře, Itálie), Ministero dello Sviluppo economico (ministerstvo hospodářského rozvoje, Itálie), jakož i Comitato nazionale per la gestione della direttiva 2003/87/ES e per il supporto nella gestione delle attività di progetto del protocollo di Kyoto (Národní výbor pro směrnici 2003/87/ES a pro podporu projektových činností podle Kjótského protokolu, Itálie) (dále jen „výbor ETS“), na straně druhé, ve věci zamítnutí žádosti o aktualizaci povolení k vypouštění skleníkových plynů, jehož držitelem je Granarolo, pro jedno z jejích zařízení spadajících do systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů na úrovni Evropské unie (dále jen „ETS“).

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 2 směrnice 2003/87, nadepsaný „Oblast působnosti“, v odstavci 1 stanoví:
„Tato směrnice se použije na emise z činností uvedených v příloze I a na skleníkové plyny uvedené v příloze II.“
- 4 Článek 3 této směrnice, nadepsaný „Definice“, stanoví:
„Pro účely této směrnice se:
[...]
e) ‚zařízením‘ rozumí stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností uvedených v příloze I a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dotýcném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění;

f) „provozovatelem“ rozumí jakákoli osoba, která zařízení provozuje nebo řídí, nebo pokud to vyžadují vnitrostátní právní předpisy, na kterou byla přenesena rozhodující hospodářská pravomoc nad technickou funkcí zařízení;

[...]“

5 Článek 4 uvedené směrnice, nadepsaný „Povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů“, zní následovně:

„Členské státy zajistí, aby od 1. ledna 2005 žádné zařízení neprovozovalo činnosti uvedené v příloze I, při kterých vznikají emise specifické pro tyto činnosti, pokud provozovateli nebylo uděleno povolení příslušným orgánem v souladu s články 5 a 6 nebo pokud nebylo zařízení vyňato z [ETS] podle článku 27. To se vztahuje i na zařízení, která byla zahrnuta podle článku 24.“

6 Článek 6 směrnice 2003/87, nadepsaný „Podmínky a obsah povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů“, v odst. 1 stanoví:

„Příslušný orgán udělí povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů, kterým se povoluje vypouštět skleníkové plyny z celého zařízení nebo jeho části, pokud je přesvědčen, že provozovatel je schopen emise monitorovat a podávat o nich zprávu.“

Povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů se může vztahovat na jedno či více zařízení na tomtéž místě, která jsou provozována tímž provozovatelem.

Příslušný orgán nejméně každých pět let přezkoumá povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů a v případě potřeby provede jakékoli změny.“

7 Článek 7 této směrnice, nadepsaný „Změny zařízení“, stanoví:

„Provozovatel uvědomí příslušný orgán o veškerých plánovaných změnách povahy nebo fungování zařízení nebo o rozšíření či výrazném snížení jeho kapacity, které mohou vyžadovat aktualizaci povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů. Příslušný orgán povolení podle potřeby aktualizuje. Dojde-li ke změně totožnosti provozovatele zařízení, příslušný orgán povolení aktualizuje a zahrne do něj jméno a adresu nového provozovatele.“

8 Příloha I uvedené směrnice, nadepsaná „Kategorie činností, na které se vztahuje tato směrnice“, v bodech 2 a 3 stanoví:

„ 2. Prahové hodnoty uvedené níže se obecně týkají výrobní kapacity či výkonu. Pokud v jednom zařízení probíhá více činností spadajících do téže kategorie, jejich kapacity se sčítají.“

3. Zakládá-li se rozhodnutí o zahrnutí zařízení do [ETS] na výpočtu jeho celkového jmenovitého tepelného příkonu, sčítají se jmenovité tepelné příkony všech technických jednotek, které jsou jeho součástí a v nichž dochází ke spalování paliva. [...]“

9 Tato příloha I obsahuje tabulku uvádějící kategorie činností, na které se vztahuje směrnice 2003/87. Mezi těmito činnostmi je uvedeno „[s]palování paliv v zařízeních s celkovým jmenovitým tepelným příkonem vyšším než 20 MW jiných než zařízeních pro spalování nebezpečného nebo komunálního odpadu“.

Italské právo

- 10 Článek 3 odst. 1 písm. t) a v) decreto legislativo n. 30 – Attuazione della direttiva 2009/29/CE che modifica la direttiva 2003/87/CE al fine di perfezionare ed estendere il sistema comunitario per lo scambio di quote di emissione di gas a effetto serra (legislativní nařízení č. 30, kterým se provádí směrnice 2009/29/ES, kterou se mění směrnice 2003/87/ES s cílem zlepšit a rozšířit systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů) ze dne 13. března 2013 (GURI č. 79 ze dne 4. dubna 2013, dále jen „legislativní nařízení č. 30/2013“), definuje pojmy „provozovatel“ a „zařízení“ ve smyslu tohoto legislativního nařízení obdobně jako směrnice 2003/87.
- 11 Článek 13 odst. 1 legislativního nařízení č. 30/2013 stanoví, že žádné zařízení nemůže provozovat činnosti uvedené v příloze I tohoto nařízení, při kterých vznikají emise skleníkových plynů, pokud provozovatel nemá povolení udělené výborem ETS.
- 12 Článek 15 tohoto legislativního nařízení se týká udělování, podmínek a obsahu takového povolení k vypouštění emisí.
- 13 Článek 16 uvedeného legislativního nařízení stanoví, že provozovatel uvědomí výbor ETS o jakékoli změně týkající se totožnosti provozovatele, povahy, fungování zařízení nebo jakéhokoli významného rozšíření nebo snížení jeho kapacity.
- 14 Článek 38 legislativního nařízení č. 30/2013 upravuje režim „malých producentů emisí“ pro účely monitorování a kontroly emisí CO₂.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 15 Společnost Granarolo je společností, která působí v potravinářském odvětví čerstvého mléka, jakož i výroby a distribuce mléčných výrobků. V Pasturago di Vernate (Itálie) vlastní výrobní zařízení složené ze tří jednotek a vybavené tepelnou elektrárnou, která vyrábí teplo nutné pro její zpracovatelské procesy.
- 16 Z důvodu této tepelné elektrárny byla Granarolo v souladu s požadavkem vyplývajícím z článku 4 směrnice 2003/87 držitelem povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů týkajícího se spalování paliv v zařízeních, jejichž celkový jmenovitý příkon je vyšší než 20 MW. Kromě toho podle vnitrostátního práva se na ni vztahuje, pokud jde o toto zařízení, režim „malých producentů emisí“ pro účely monitorování a kontroly emisí CO₂.
- 17 V roce 2013 postavila Granarolo v průmyslovém areálu svého výrobního zařízení jednotku na kombinovanou výrobu elektřiny a tepla určených k výrobě potravin, jejíž celkový jmenovitý tepelný příkon je nižší než 20 MW, a obdržela od výboru ETS aktualizaci svého povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů ve smyslu článku 7 této směrnice.
- 18 V roce 2017 společnost Granarolo převedla svoji kogenerační jednotku na E.ON Connecting Energies Italia Srl, podnik specializovaný v odvětví energetiky (dále jen „E.ON“), přičemž s ním uzavřela smlouvu o dodávkách elektřiny a tepla. Podle předkládajícího soudu tato smlouva kromě toho stanovila povinnost E.ON získat souhlas společnosti Granarolo k provedení prací na kogenerační jednotce, náhradu ve prospěch společnosti Granarolo v případě nedodržení minimálního množství elektřiny, které má být dodáno, slevu z ceny energie poskytnuté po deseti letech a šesti měsících od vstupu smlouvy v platnost a opční právo na odkup kogenerační jednotky ve prospěch společnosti Granarolo.

- 19 V návaznosti na tento převod podala společnost Granarolo k výboru ETS žádost o aktualizaci svého povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů, přičemž měla za to, že emise související s kogenerační jednotkou, kterou již nevyužívala ani nebyla využívána pod její kontrolou, musí být odečteny z částky jejích emisí CO₂.
- 20 Vzhledem k tomu, že tato žádost byla zamítnuta rozhodnutím výboru ETS ze dne 6. června 2018, podala Granarolo předkládajícímu soudu žalobu znějící na zrušení tohoto rozhodnutí. Společnost E.ON vstoupila do tohoto řízení na podporu společnosti Granarolo.
- 21 Na podporu své žaloby společnost Granarolo tvrdí, že tím, že výbor ETS odůvodnil své zamítavé rozhodnutí zachováním formálního propojení mezi kogenerační jednotkou a jejím výrobním zařízením, porušil požadavky vyplývající ze směrnice 2003/87.
- 22 Výrobní zařízení a kogenerační jednotka totiž podle ní nemohou být z důvodu propojení pro účely dodávky elektřiny považovány za jediné zařízení, když obě zařízení jsou strukturálně a funkčně nezávislá.
- 23 Kromě toho má za to, že podle čl. 3 písm. f) a článku 6 této směrnice je povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů uděleno provozovateli, v jehož moci je řídit zařízení, a tedy může kontrolovat a monitorovat emise. V projednávaném případě přitom výbor ETS dospěl na základě nesprávného výkladu smlouvy o dodávce energie mezi Granarolo a E.ON k závěru, že si Granarolo zachovala moc řídit a kontrolovat emise kogenerační jednotky. Tato smlouva totiž nemá podle společnosti Granarolo vliv na schopnost E.ON vykonávat samostatně svou činnost spočívající ve výrobě energie a dodávat elektřinu do veřejné sítě, takže i kdyby Granarolo odebírala z jednotky kombinované výroby tepla a elektřiny nižší množství energie, neměla by tato okolnost vliv na množství emisí skleníkových plynů vypuštěných z této jednotky.
- 24 Tato společnost dále uvádí, že v rozhodnutí výboru ETS ze dne 6. června 2018 byl zvolen nesprávný výklad pravidla agregace zdrojů emisí stanoveného v příloze I uvedené směrnice, jelikož toto pravidlo platí pouze pro situace, kdy několik technických jednotek tvoří totéž zařízení, a nikoli pro situace, kdy – jako v projednávaném případě – existuje několik odlišných zařízení.
- 25 Žalování v původním řízení tvrdí před předkládajícím soudem, že převod kogenerační jednotky na společnost E.ON neměl vliv na konfiguraci zařízení a že mezi touto kogenerační jednotkou a výrobním zařízením společnosti Granarolo nadále existuje funkční vazba. Zdůrazňují zvláště, že existuje trvalá vazba mezi povolením k vypouštění emisí skleníkových plynů a existencí zařízení ve smyslu čl. 3 písm. e) směrnice 2003/87. Definice provozovatele podle nich logicky předpokládá definici zařízení, což zbavuje jakékoli relevance případný rozdíl mezi držitelem takového povolení a skutečným provozovatelem technické jednotky, která se nachází ve výrobním zařízení.
- 26 Žalování v původním řízení tvrdí, že pokud je kogenerační jednotka, jako v projednávaném případě, technicky spojena s výrobním zařízením a může mít dopad na celkové emise, musí být považována za součást jediného zařízení, takže by se měla řídit jediným povolením, i když se kogenerační jednotka nachází mimo výrobního místa.
- 27 Žalování v původním řízení kromě toho tvrdí, že s ohledem na ustanovení smlouvy o dodávce energie mezi Granarolo a E.ON si prvně jmenovaná zachovala rozhodující hospodářskou pravomoc ve vztahu k technickému provozu kogenerační jednotky, a v důsledku toho zůstává provozovatelem této jednotky ve smyslu čl. 3 písm. f) směrnice 2003/87.
- 28 Zaujetí opačného postoje by podle nich mimoto vedlo k porušení pravidla agregace uvedeného v bodech 2 a 3 přílohy I této směrnice, jehož cílem je právě zabránit tomu, aby nadměrné rozdělení zdrojů emisí mohlo vést k vyloučení většiny zařízení malé nebo střední velikosti z působnosti systému ETS.

- 29 Mají totiž za to, že jelikož kogenerační jednotka, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, má výkon nižší než 20 MW, není třeba povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů a nevztahuje se na ni právní úprava týkající se systému ETS. Naproti tomu z důvodu převodu této kogenerační jednotky je podle nich ve výrobním zařízení Granarolo sníženo množství emisí vyprodukovaných ročně, které jsou předmětem vyrovnání prostřednictvím emisních povolenek.
- 30 Žalovaní v původním řízení uvádějí, že zatímco ustanovení smlouvy o dodávce energie staví společnost Granarolo do silné pozice ve vztahu k E.ON, jakýkoliv výklad v tom smyslu, že došlo k rozdělení počátečního zařízení na dvě zařízení, by vedl k obcházení pravidel v oblasti emisí CO₂.
- 31 Za těchto podmínek se Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (regionální správní soud v Lazio, Itálie) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí být čl. 3 písm. e) směrnice [2003/87] vykládán v tom smyslu, že pojem ‚zařízení‘ se vztahuje také na situaci, jako je situace v projednávané věci, ve které bylo kogenerační zařízení, které žalobkyně postavila v rámci svého průmyslového areálu za účelem zajištění energie pro své výrobní zařízení, prostřednictvím převodu části podniku následně převedeno na jiný podnik specializovaný na odvětví energetiky, a to smlouvou, která na jedné straně stanoví převod kombinovaného zařízení na výrobu elektřiny a tepla, certifikátů, dokumentů, prohlášení o shodě, licencí, koncesí, povolení a oprávnění požadovaných pro provoz tohoto zařízení a pro výkon činnosti na nabyvatele, zřízení v jeho prospěch práva stavby na území zařízení, jež je vhodné a funkční pro provoz a údržbu zařízení, a služebností ve prospěch kogeneračního zařízení, spolu s okolní výhradní oblastí, a na druhé straně ukládá nabyvateli dodávat po dobu 12 let převodci energii vyrobenou tímto zařízením za ceny uvedené ve smlouvě?
- 2) Vztahuje se pojem ‚technická souvislost‘ ve smyslu téhož čl. 3 písm. e) [směrnice 2003/87] konkrétně na souvislost mezi kogeneračním zařízením a výrobním zařízením, která umožňuje výrobnímu zařízením, které patří jinému subjektu, ačkoli má privilegovaný vztah s kogeneračním zařízením za účelem dodávky energie (propojení prostřednictvím distribuční soustavy, zvláštní smlouva o dodávce s energetickou společností, na kterou bylo zařízení převedeno, závazek této společnosti dodávat do výrobního zařízení minimální množství energie, ledaže by uhradila částku rovnající se rozdílu mezi tržními náklady na dodávku energií a cenami stanovenými ve smlouvě, sleva z prodejních cen energií po deseti letech a šesti měsících trvání smlouvy, udělení opčního práva [převodci] na zpětný odkup kogeneračního zařízení v jakémkoli okamžiku, nezbytnost povolení od převodce k výkonu prací na kogeneračním zařízením), pokračovat ve své činnosti i v případě přerušení dodávky energie nebo v případě poruchy nebo ukončení činnosti kogeneračního zařízení?
- 3) Konečně, v případě skutečného převodu [kogeneračního] zařízení ze strany zhotovitele, vlastníka výrobního zařízení umístěného na stejném místě, na jinou společnost specializující se na odvětví energetiky, a to z důvodů efektivity, je možnost vyčlenění souvisejících emisí z povolení [na emise] vlastníka průmyslového zařízení v důsledku převodu a možný účinek ‚vyločení‘ emisí ze systému [ETS] způsobený tím, že samotné zařízení vyrábějící energii nepřekračuje prahovou hodnotu pro kvalifikaci jako ‚malý producent emisí‘, porušením pravidla agregace zdrojů stanoveným v příloze I směrnice [2003/87], anebo naopak se jedná o prostý a přípustný důsledek organizačních rozhodnutí subjektů, který není [ETS] zakázán?“

K předběžným otázkám

- 32 Úvodem je třeba připomenout, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší, aby otázky, které jsou mu položeny, případně přeformuloval (rozsudek ze dne 26. října 2016, Yara Suomi a další, C-506/14, EU:C:2016:799, bod 29, jakož i citovaná judikatura).
- 33 V tomto ohledu platí, že okolnost, že vnitrostátní soud formuloval svou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce po formální stránce tak, že odkázal na určitá ustanovení unijního práva, nebrání tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený ve svých otázkách odkázal, či nikoli. V tomto ohledu přísluší Soudnímu dvoru, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (rozsudek ze dne středa 27. června 2018, Turbogás, C-90/17, EU:C:2018:498, bod 25 a citovaná judikatura).
- 34 V projednávané věci se spor v původním řízení týká toho, že výbor ETS zamítl žádost společnosti Granarolo o aktualizaci svého povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů v návaznosti na převod kogenerační jednotky, kterou vlastnila ve stejném průmyslovém areálu, v němž je její zařízení na výrobu potravin, na společnost E.ON, která je podnikem specializovaným na odvětví energetiky, přičemž tento převod byl spojen s uzavřením smlouvy o dodávce energie.
- 35 Jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí, zamítnutí žádosti o aktualizaci bylo odůvodněno skutečností, že zejména s ohledem na ujednání smlouvy o dodávce energie mezi společnostmi Granarolo a E.ON si výrobní zařízení zachovalo funkční propojení s kogenerační jednotkou, takže obě zařízení tvoří jedno a totéž zařízení ve smyslu čl. 3 písm. e) směrnice 2003/87, a že společnost Granarolo zůstala po převodu provozovatelem kogenerační jednotky ve smyslu čl. 3 písm. f) této směrnice. Vystává kromě toho otázka, zda vyhovění uvedené žádosti o aktualizaci by bylo v rozporu s pravidlem agregace uvedeným v bodech 2 a 3 přílohy I uvedené směrnice a umožnilo by obejít pravidla systému ETS.
- 36 S ohledem na výše uvedené je třeba mít za to, že podstatou otázek předkládacího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 3 písm. e) a f) směrnice 2003/87, ve spojení s body 2 a 3 přílohy I této směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby vlastník výrobního zařízení s tepelnou elektrárnou, jehož činnost spadá do této přílohy I, mohl dosáhnout aktualizace povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů ve smyslu článku 7 této směrnice, pokud převedl kogenerační jednotku nacházející se ve stejném průmyslovém areálu jako toto zařízení a provádějící činnost, jejíž kapacita je nižší než prahová hodnota stanovená v uvedené příloze I, na podnik specializovaný na odvětví energetiky, přičemž uzavřel s tímto podnikem smlouvu stanovící mimo jiné, že energie vyrobená touto kogenerační jednotkou bude poskytována tomuto zařízení.
- 37 V projednávaném případě je třeba pro účely tohoto rozsudku poukázat na to – jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí – že zařízení, o které se jedná ve věci v původním řízení, je zařízením na výrobu mléčných výrobků, které je pro účely výrobního procesu vybaveno tepelnou elektrárnou, jejíž celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než 20 MW, a tedy patří mezi činnosti uvedené v příloze I směrnice 2003/87. Pokud jde o kogenerační jednotku, její celkový jmenovitý příkon je nižší než 20 MW, což má za následek, že jako taková nepatří mezi činnosti uvedené v této příloze.
- 38 Zaprvé, pokud jde o otázku předkládacího soudu, zda kogenerační jednotka a výrobní zařízení, o které se jedná ve věci v původním řízení, jsou z důvodu souvislosti, která existuje mezi touto kogenerační jednotkou a tímto výrobním zařízením, jedno a totéž zařízení ve smyslu čl. 3 písm. e) této směrnice, je třeba připomenout, že toto ustanovení definuje pojem „zařízení“ jako stacionární technickou jednotku,

ve které probíhá jedna či více činností uvedených v příloze I a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dotyčném místě a mohly by ovlivnit emise a znečištění.

- 39 V souladu s kritérii uvedenými v uvedeném ustanovení může kogenerační jednotka, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, tvořit jedno a totéž zařízení pouze s tepelnou elektrárnou, a tak tomu může být pouze za podmínky, že je spalování prováděné v rámci této kogenerační jednotky přímo spojeno s činností této tepelné elektrárny probíhající v místě výrobního zařízení, které s ním po technické stránce souvisí a může ovlivnit emise a znečištění.
- 40 Úvodem je třeba konstatovat, že ze samotné povahy těchto kritérií vyplývá, že tato kritéria vyžadují věcné posouzení. Otázka, zda jsou za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, splněna uvedená kritéria, zejména kritérium týkající se existence technické souvislosti, již se konkrétně týká otázky předkládajícího soudu, nemůže tudíž záviset na smluvních ujednáních, kterými jsou vázány převádějící a nabývající podnik.
- 41 Kromě toho je nesporné, že kritérium týkající se ovlivnění emisí a znečištění je splněno, pokud kogenerační jednotka vypouští emise skleníkových plynů.
- 42 Pokud jde o další kritéria stanovená v čl. 3 písm. e) směrnice 2003/87, Soudní dvůr rozhodl, že činnost je přímo spojena s činností, na kterou se vztahuje příloha I této směrnice, pokud je nezbytná pro její výkon, a tato přímá souvislost je mimoto konkretizována existencí technické souvislosti v situaci, kdy je dotyčná činnost začleněna do celkového technického procesu činnosti spadající do této přílohy I (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. června 2016, *Elektricitets Produktiemaatschappij Zuid-Nederland EPZ*, C-158/15, EU:C:2016:422, bod 30).
- 43 Z toho vyplývá, že podmínka týkající se existence přímého spojení mezi dotčenými činnostmi vyžaduje, aby v takové situaci, jako je situace, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, byla kogenerační činnost prováděna za účelem výkonu činnosti spalování paliv, která probíhá v tepelné elektrárně výrobního zařízení.
- 44 Tato podmínka tudíž nemůže být splněna pokud, jak tvrdily zejména společnost Granarolo a Evropská komise na jednání před Soudním dvorem, provádění této kogenerační činnosti je určeno výlučně k výrobě potravin v zařízení společnosti Granarolo, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 45 Dále podmínka týkající se existence technické souvislosti konkretizující takový přímý vztah vyžaduje, jak uvedl generální advokát v bodě 57 svého stanoviska, aby propojení mezi dotčenými činnostmi přispívalo k integritě celkového technického procesu činnosti spadající do přílohy I směrnice 2003/87.
- 46 Takový závěr nelze vyvodit z pouhé existence propojení mezi dotčenými činnostmi za účelem dodávky energie, jak je tomu obvykle v rámci jakékoliv průmyslové činnosti. Není sice vyloučeno, že propojení tohoto typu může být považováno za souvislost po technické stránce ve smyslu čl. 3 písm. e) této směrnice, avšak jen za podmínky, že má specifickou a svébytnou formu integrace v rámci technického procesu, který je vlastní činnosti spadající do přílohy I uvedené směrnice.
- 47 V projednávané věci přitom ze spisu, který má Soudní dvůr k dispozici, vyplývá, což ostatně potvrzuje znění druhé předběžné otázky, že výrobní zařízení společnosti Granarolo, a konkrétně tepelná elektrárna, která dodává teplo nezbytné pro tuto výrobu, může pokračovat ve výkonu své činnosti i v případě přerušování dodávek elektřiny a tepla kogenerační jednotkou nebo v případě poruchy nebo ukončení činnosti této jednotky.

- 48 Vzhledem k tomu, že propojení mezi kogenerační jednotkou a výrobním zařízením nepřispívá k integritě technického procesu činností probíhajících v tepelné elektrárně tohoto zařízení, a že proto – s výhradou ověření předkládajícím soudem – nejsou splněna kritéria stanovená v čl. 3 písm. e) směrnice 2003/87, nelze kogenerační jednotku a tepelnou elektrárnu považovat za jedno a totéž zařízení ve smyslu tohoto ustanovení.
- 49 Zadruhé, pokud jde o otázku, zda společnost Granarolo zůstává po převodu kogenerační jednotky na společnost E.ON jejím provozovatelem, je třeba připomenout, že čl. 6 odst. 1 této směrnice, který se týká podmínek udělování povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů, stanoví ve svém prvním pododstavci, že příslušný orgán udělí takové povolení, kterým se povoluje vypouštět skleníkové plyny z celého zařízení nebo jeho části, pokud je přesvědčen, že provozovatel je schopen emise monitorovat a podávat o nich zprávu, a v druhém odstavci stanoví, že povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů se může vztahovat na jedno či více zařízení na tomtéž místě, která jsou provozována týměž provozovatelem. Kromě toho podle článku 7 uvedené směrnice tento orgán povolení podle potřeby aktualizuje s ohledem na informace, které mu poskytne provozovatel, o změnách týkajících se dotčeného zařízení. Dále čl. 3 písm. f) téže směrnice definuje pojem „provozovatel“ jako jakoukoli osobu, která zařízení provozuje nebo řídí, nebo pokud to vyžadují vnitrostátní právní předpisy, na kterou byla přenesena rozhodující hospodářská pravomoc nad technickou funkcí zařízení.
- 50 Jak vyplývá z těchto ustanovení, za takových okolností, jako jsou okolnosti věci v původním řízení, v nichž vlastník výrobního zařízení převedl na podnik specializovaný na odvětví energetiky kogenerační jednotku nacházející se v tomtéž průmyslovém areálu jako uvedené zařízení, je třeba zjistit, zda z důvodu tohoto převodu ztratil tento vlastník kontrolu nad fungováním této kogenerační jednotky, a tudíž nad emisemi skleníkových plynů z činností tohoto zařízení. Pokud tomu tak je, nelze uvedeného vlastníka po uvedeném převodu považovat za provozovatele uvedené kogenerační jednotky ve smyslu čl. 3 písm. f) směrnice 2003/87.
- 51 Jak uvedl generální advokát v bodě 45 svého stanoviska, z tohoto důvodu je třeba pro účely určení provozovatele takové kogenerační jednotky zohlednit zejména smluvní ujednání mezi převodcem a nabyvatelem.
- 52 V projednávané věci nelze s ohledem na informace poskytnuté předkládajícím soudem vyvodit ze smluvních ujednání mezi E.ON a Granarolo, že posledně uvedená společnost si zachovala kontrolu nad fungováním kogenerační jednotky, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, a tudíž i nad emisemi skleníkových plynů z její činnosti.
- 53 Jak totiž vyplývá ze znění první předběžné otázky, společnost Granarolo převedla vlastnictví kogenerační jednotky na společnost E.ON, a za tímto účelem na ni mimo jiné převedla všechny dokumenty vyžadované pro provoz této jednotky a výkon činnosti, která v ní probíhá.
- 54 Dále v rámci smlouvy o dodávce energie mezi Granarolo a E.ON může společnost E.ON zvýšit činnost kogenerační jednotky a dodávat vyrobenou elektřinu do veřejné sítě. Rovněž může snížit množství vyráběné energie s výhradou, že v případě nedodržení dodávek minimálního množství energie stanoveného ve smlouvě bude vyplacena náhrada ve výši rovnající se rozdílu mezi náklady na dodávku energie na trhu a cenami stanovenými ve smlouvě. Takový kompenzační mechanismus smluvní povahy však nelze stavět na roveň přenesení rozhodující hospodářské pravomoci ve prospěch společnosti Granarolo nad technickým fungováním kogeneračního zařízení ve smyslu čl. 3 písm. f) *in fine* směrnice 2003/87.
- 55 Kromě toho je třeba konstatovat, že ani další smluvní ujednání, na která poukazuje předkládající soud, zejména ta, která se týkají prodejní ceny energie, opčního práva zpětného odkupu, které má společnost Granarolo, nebo nezbytnosti jejího souhlasu s tím, aby mohly být provedeny stavební práce na kogenerační jednotce, nesvědčí společnosti Granarolo takovou kontrolu nad fungováním uvedené

jednotky, jako je kontrola vyžadovaná čl. 3 písm. f) směrnice, a tudíž samotná tato ujednání jí nedávají možnost obecně určovat nebo kontrolovat množství emisí skleníkových plynů, které jsou vypouštěny při činnosti této jednotky.

- 56 Z úvah uvedených v bodech 52 až 55 tohoto rozsudku tedy vyplývá, že s výhradou ověření předkládajícím soudem společnost Granarolo již není v žádném případě provozovatelem kogenerační jednotky ve smyslu čl. 3 písm. f) směrnice 2003/87, takže je oprávněna dosáhnout aktualizace svého povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů v souladu s článkem 7 této směrnice.
- 57 Taková aktualizace tohoto povolení s sebou nemůže nést obcházení pravidel systému ETS.
- 58 Zaprvé je totiž třeba konstatovat, že následkem aktualizace povolení by nebylo porušení takového pravidla agregace, jako je pravidlo uvedené v bodech 2 a 3 přílohy I této směrnice.
- 59 Tato příloha I totiž, jak uvádí její nadpis, identifikuje kategorie činností, na které se vztahuje uvedená směrnice, jak je stanoveno v jejím čl. 2 odst. 1. Konkrétně pravidlo agregace upřesňuje podmínky, za kterých je třeba posoudit, zda činnosti, které probíhají v zařízení, a zejména činnost spalování paliv, dosahují prahových hodnot uvedených v příloze I za účelem rozhodnutí o zahrnutí tohoto zařízení do systému ETS.
- 60 Jak přitom bylo konstatováno v bodě 48 tohoto rozsudku, taková tepelná elektrárna a kogenerační jednotka, jako jsou zařízení, o která se jedná ve věci v původním řízení, jsou dvěma odlišnými entitami, které tvoří totéž zařízení ve smyslu čl. 3 písm. e) směrnice 2003/87.
- 61 Kromě toho je nesporné, že i po převodu kogenerační jednotky na společnost E.ON tepelná elektrárna, kterou je vybaveno výrobní zařízení, nadále spadala do systému ETS, jelikož její celkový jmenovitý tepelný příkon je vyšší než prahová hodnota 20 MW uvedená v příloze I této směrnice.
- 62 Dále je třeba upozornit na to, že pravidlo agregace se týká způsobů výpočtu kapacit činností, které probíhají v zařízení, a jeho cílem není s ohledem na podmínky připomenuté v bodě 49 tohoto rozsudku určit provozovatele tohoto zařízení. Ačkoli žalovaní v původním řízení zastávají v projednávaném případě patrně opak, takové pravidlo tedy nemůže vést ani k tomu, aby společnost Granarolo byla určena za provozovatele kogenerační jednotky, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, přestože již nelze mít za to, že tato společnost má kontrolu nad fungováním této jednotky, a tedy již není schopna zajistit monitorování emisí skleníkových plynů způsobených činností uvedené jednotky, ani zbavit společnost Granarolo práva požadovat aktualizaci svého povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů.
- 63 Zadruhé je třeba připomenout, že zásada zákazu podvodného jednání a zneužití práva je obecnou zásadou unijního práva, kterou musí jednotlivci dodržovat. Použití unijní právní úpravy totiž nemůže být rozšířeno až do té míry, aby zahrnovalo i plnění činěná s cílem získat podvodně nebo zneužívajícím způsobem výhody stanovené unijním právem (rozsudek ze dne 28. října 2020, Kreis Heinsberg, C-112/19, EU:C:2020:864, bod 46 a citovaná judikatura).
- 64 Konkrétně cílem zásady zákazu zneužívajících praktik je zakázat čistě vykonstruovaná plnění, zbavená hospodářské reality, která se uskutečňují pouze za účelem získání daňového zvýhodnění (obdobně viz rozsudek ze dne 18. června 2020, KrakVet Marek Batko, C-276/18, EU:C:2020:485, bod 84 a citovaná judikatura).
- 65 Nic přitom ve spisu předloženém Soudnímu dvoru nenasvědčuje tomu, že by se taková zneužívající nebo podvodná plnění, zejména existence čistě vykonstruovaného plnění, uskutečnila v projednávaném případě. Konkrétně žádná informace v tomto spisu nemůže vést k pochybnostem o tom, že podnik, který nabyl kogenerační jednotku, o kterou se jedná ve věci v původním řízení, skutečně vykonává samostatnou hospodářskou činnost.

- 66 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na položené otázky odpovědět tak, že čl. 3 písm. e) a f) směrnice 2003/87 ve spojení s body 2 a 3 přílohy I této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vlastník výrobního zařízení vybaveného tepelnou elektrárnou, jejíž činnost spadá do této přílohy I, mohl dosáhnout aktualizace svého povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů ve smyslu článku 7 této směrnice, pokud převedl kogenerační jednotku nacházející se v tomtéž průmyslovém areálu jako toto zařízení, v níž probíhá činnost, jejíž kapacita je nižší než prahová hodnota stanovená v uvedené příloze I, na podnik specializovaný na odvětví energetiky, přičemž zároveň uzavřel s tímto podnikem smlouvu, která mimo jiné stanoví, že energie vyrobená touto kogenerační jednotkou bude poskytována tomuto zařízení, v případě, že tepelná elektrárna a kogenerační jednotka nejsou stejným zařízením ve smyslu čl. 3 písm. e) uvedené směrnice a v každém případě vlastník výrobního zařízení již není provozovatelem kogenerační jednotky ve smyslu čl. 3 písm. f) téže směrnice.

K nákladům řízení

- 67 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 3 písm. e) a f) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a o změně směrnice Rady 96/61/ES ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/29/ES ze dne 23. dubna 2009 ve spojení body 2 a 3 přílohy I této směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vlastník výrobního zařízení vybaveného tepelnou elektrárnou, jejíž činnost spadá do této přílohy I, mohl dosáhnout aktualizace svého povolení k vypouštění emisí skleníkových plynů ve smyslu článku 7 této směrnice, pokud převedl kogenerační jednotku nacházející se v tomtéž průmyslovém areálu jako toto zařízení, v níž probíhá činnost, jejíž kapacita je nižší než prahová hodnota stanovená v uvedené příloze I, na podnik specializovaný na odvětví energetiky, přičemž zároveň uzavřel s tímto podnikem smlouvu, která mimo jiné stanoví, že energie vyrobená touto kogenerační jednotkou bude poskytována tomuto zařízení, v případě, že tepelná elektrárna a kogenerační jednotka nejsou stejným zařízením ve smyslu čl. 3 písm. e) uvedené směrnice a v každém případě vlastník výrobního zařízení již není provozovatelem kogenerační jednotky ve smyslu čl. 3 písm. f) téže směrnice.

Podpisy.